

Helg i Birkeland

MENIGHETSBLAD NR 2/07 ÅRGANG 44 med artikler og reportasjer fra...

Ny mann på orgelkrakken

Vår nye kantor, Harald Holtet er en mann med interessant musikalsk og kulturell bakgrunn.

Side 2-3

Første dåpsbarn i Sædalen

Lille Vilde er det første barnet som døpes i Sædalen menighet. Side 4

Nytt liv for piper fra 1700-tallet

Endelig har Øvsttun kapell fått et fullverdig orgel. Men fabrikknytt er det ærverdige instrumentet slett ikke. Side 15

Pilegrims- vandring

Noen vandrer til Santiago de Compostela - men visste du at også Fana kirke er et gammelt pilegrimsmål?

Side 6-7

Til kamp for miljøet

Det er ikke lenger tvil om at klimaet endres. Men hva kan vi gjøre?

Side 7-8

Siste sang

Søndag 22. april holder Voci Nobili sin avskjedskonsert.

Side 8-9

Påsken 2007

MEKTIGE SYMBOLER: Fana kirkes krusifiks er rundt 600 år gammelt og skal ha helbredende egenskaper. Det oppbevares i dag på Bergen museum. Bak: På vei til Santiago de Compostela. Legg fra deg det som tynger ved «Korsets fot».

FOTO: OLAV DAHL (KRUSIFIKSET) OG BIBBI INGEBRIGTSEN

Håpet i det dype

Ivar: Påsken begynner jo veldig dramatisk og sørgelig. Burde vi gå litt fort forbi denne siden av påsken?

Tone: - I møte med mennesker som har det vanskelig er det spesielt å tenke på at Jesus opplevde den totale gudsforlattheten. Han ropte det ut: Min Gud, min Gud, hvorfor har du forlatt meg! Så Jesus går virkelig inn i dypet av menneskelivet.

Ivar: Og det er jo mer enn fysisk smerte.
Tone: Ja, også mental smerte. Det er vel noe som kan oppleves også for den som har en rotfestet kristen tro, at en føler seg forlatt. Men det er vanskelig å si til andre: Jeg føler at Gud har forlatt meg.

Ivar: Det er jo blant annet en slik erfaring som kalles anfektelse. Men hos Jesus går det enda dypere. Han bærer tyngden av all skyld, våre synder. Derfor er det håp også for den som kjenner seg forlatt.

Tone: Det nattsvarte, tenker jeg på. Vårt mørke bar han på. Jeg tror at i vår hektiske tid trenger vi å bli rolige inni oss før vi kan oppdage og virkelig merke hvordan andre opplever mørke. Og vi selv også.

Getsemane

Ivar: Men skjærtorsdagen, hva tenker vi om den kvelden?

Tone: Måltidsfellesskapet. Men jeg må jo si at jeg har sett mange enkle glansbilder og plastikkfigurer, og det stemmer slett ikke med slik det må ha vært. Jeg tenker også på at Jesus er preget av sorg og at han selv da, i sin sorg, er nærværende og vennlig med de som sitter rundt bordet.

Ivar: Jeg tenker akkurat i denne tiden på en sang som på ny har gjort sterkt inntrykk. Den handler om det som hendte i Getsemane dit Jesus gikk etter måltidet, natt til langfredag. – Den stunda i Getsemane, eg aldri gløyma kan, då du låg skjelvande på kne, min Gud og Frelsar sann. Det er noe med melodien også som gjør salmen veldig sterk.

Tone: Også dette at han måtte kjenne på skuffelsen over at hans aller nærmeste sovnet av når han trengte det som mest.

Et øre som ble hogd av

Ivar: Da Jesus ble tatt til fange skjedde det noe som peker framover. Begge deler står i Lukas, kap.22. Vers 50 forteller om en

Diakon Tone Totland og prest Ivar Braut samtaler om påskens kontraster

som var med Jesus som hogg av øret på en øversteprestens tjener. Men Jesus bad ham la være «Og Han rørte ved tjenerens øre og laget det.» Det sier mye om hvem Jesus er, synes jeg, og hva han vil. Selv i denne dramatiske situasjonen gir han et glimt av Guds rike slik det en gang skal bli når alt vondt er borte.

Tone: Har ikke lagt merke til den detaljen.

Ivar: Det andre er hentet fra vers 61: «Og Herren snudde seg og så på Peter». Da hadde Peter nettopp bannet på at han ikke kjente Jesus, og akkurat da kommer Jesus forbi i følge med fangevoktere. Jeg ser for meg et blikk fra Jesus som slett ikke dreper, men som ser Peter som en venn. Det står jo også at Peter forsvinner og gråter bittert. Han har møtt en kjærlighet som han selv sviktet.

- Det er vi som sminker det til

Tone: Det er noe veldig sant menneskelig ved Peter, og det er bra Nytestamentet er så ærlig på hva som skjedde. Fortellingen er usminket. Det er vi som sminker det til.

Ivar: Men det er harde realiteter.

Tone: Ja, jeg husker fra kristendomstimen på folkeskolen hvordan jeg gruet meg rett før påske, for da skulle vi høre om at Jesus måtte dø. Kan de ikke gjøre om på det i år, tenkte jeg! Gud må nå ombestemme seg snart!

Ivar: Men så er det jo heller ikke det fysiske som er hovedpoenget.

Tone: Nei, og derfor ble jeg så provosert over Jesus-filmens utmaling av lidelsene. Det er ikke nødvendig, det er det eksisten-

sielle mørket som er hovedsaken. Og så er det merkelig at det var slike voldsomme naturkrefter i sving. Det tordnet og revnet og ble mørke over landet.

Ivar: Jeg tror det var slik. Himmelen svarte på det som skjedde.

Tone: Ja, det er nok helt realistisk fortalt.

Påskeaften og påskedag

Ivar: Påskeaften blir en mellomdag. Jesus er i graven. Da er det helt stille. Himmelen holder pusten.

Tone: Og disiplene er uten forventning. De tror jo ikke på det selv om han har sagt det på forhånd hva som skal skje.

Ivar: Kanskje var de ikke bare sorgfulle og redde, men også irriterte. Følte seg kanskje sviktet.

Tone: Og Jesus var altså helt virkelig død. Og fra påskemorgen tenker jeg på engelen som har veltet steinen. Og på dette at Gud har handlet bak de bildene vi ser for oss. Gud griper inn, og det er ikke søtt. Det er veldig kraft. Sprenger alt vi begriper.

Og hvordan så det egentlig ut? Hvorfor kjente de ikke igjen Jesus med en gang?

Ivar: Denne dagen er selve kjernen i troen. At Jesus har sonet alle synder, har gitt døden et banesår og er Den Oppstandne. Og at han møter oss. Men det stemmer at de ikke kjente ham med det samme.

Tone: Ja, hvorfor var det slik? Psykologisk sperre for at det umulige hadde skjedd?

Ivar: Eller at Jesus var forvandlet. Vi sier han hadde fått kroppen som hører den kommende verden til. Det er han selv, men annerledes. Jeg ser det ikke helt for meg, det er noe mysteriøst, men samtidig trygt. Og han er tydeligvis uavhengig av tid og rom.

Tone: Vi kan vel lure på mye og likevel være kristen, men at Jesus stod opp, det er bærende. Det er jo det som er å tro.

Selve håpet. Og kontrasten til gudsforlattheten. Noe som er gitt oss.

Ivar: Nei, for det var vel ikke det at disiplene knekket en kode.

Tone: Tvertimot. Hovedsaken er at han lever med oss nå. Det er viktig for meg dette at Jesus går ved siden vår nå, nærværende. Det er jo også oversanselig. Han er der, jeg ser det ikke og forstår det ikke. Men tror. ●

Helg i Birkeland nr 2, 2007

Utgiver: Menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Bladet er et informasjonsorgan og regnes ikke som uadressert reklame.

Levering av stoff: Leveres menighetskontoret eller på e-post: birkeland.menighet@bkf.no.

Digitalfoto: Benytt høy oppløsning.

Lokalredaksjon: Martin A.E. Andersen, Astrid Dalehaug Norheim, Frode Høyte og Ivar Braut.

Sentralredaksjon: Kun henvendelser angående stoff til bladet. All annen kontakt: se side 13.

Redaktør: Jan Hanchen Michelsen, tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317. E-post: post@dragefjellet.no

Journalist: Magne Fonn Hafskor, tlf. 55 39 04 40 - E-post: eyecu@online.no

Redaksjonsråd: Hans Jørgen Morvik, Frode Høyte og Sigmund Austrheim.

Grafisk produksjon: Dragefjellet: tlf. 55 23 25 47 - 906 87 317, e-post: post@dragefjellet.no (Filer over 5 mb sendes jan.hm@frisurf.no)

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Stoffdeadline neste nummer: mandag 21. mai
Utgivelsesdag neste nummer: tirsdag 5. juni

Suset fra skogene og glød for salmesang

Musikkinteressen våknet tidlig hos Birkelands nye kantor, Harald Holtet (49).

AV IVAR BRAUT

Djupt inne i skogene så langt øst du kan komme fra Bergen, lød det musikk fra fars fiolin og mors sangstemme, fra kor og lenger tilbake i tid også et eget husorkester. Trysil er hans hjembygd fra barndommen. - Langt tilbake er vi finske. Nesten alle i Trysil har finsk blod i årene! forteller Harald, som har drevet noe slektsgranskning. - I slekta finnes navn som Raatikainen og Duomainen.

Så vet vi det. Raatikainens sangkor. Det hadde vært noe.

Suset fra skogene

Men i skogene stod også en kirke der unge Harald ofte var med på gudstjeneste. Søre Osen kirke ved Osensjøen. Der våknet tidlig en sterk interesse for kirkemusikk og orgel. Og faktisk vil søskenflokket (Harald er nummer sju av ni!) arrangere åpen konsert til sommeren i den samme kirken. Når suset i skogen tar til 15.juli er nok Harald sterkt medvirkende.

Organisert musikkundervisning fikk han først på gymnaset på Elverum. Før den tid var han selv lært både på piano og i notelesning, men så gikk læringskurven bratt oppover i følge med en lærer og kantor han mer enn én gang har fortalt om: Harald Gullichsen. Det er ellers bare å bla i komponistregisteret i salmeboka, det er «googling» som gir et godt inntrykk av Haralds inntrykk i formende ungdomsår. En klassiker som Vår lovsang skal møte deg (Salmeboken nr. 656) ble lansert i det lokale kirkekoret lenge før den kom i offisiell utgave.

Et kall

Men i disse årene var det mer enn læring og nye inntrykk, det skjedde også en bekreftelse av det han forstår som et kall. Oslo og Musikkhøgskolen ble neste base med profilerte lærere som Terje Kvam, Trond Kverno og Harald Herresthal. Så kommer han – altså vår Harald – plutselig på at han på den tiden har skrevet en durmelodi til Sion, pris din saliggjører. Og da er nummeret 139 på kodespråket. – Den må vi prøve. Den har mer lovsangspreg.

Det gjentar seg flere ganger: Lovprisning til Gud. Uttrykke tilbedelse. Lovsangspreg. Og på spørsmål om hva det er med kirkemusikken:

- Den har en dimensjon med et annet preg enn underholdning, den er en del av gudstjenestelivet i egentlig forstand.

Men likevel: Harald ble engasjert i frikirkelige sammenhenger i mange år etter studiene.

- Det var noe med atmosfæren og møteformen som grep meg. Og samtidig må jeg innrømme at jeg hadde en ulykkelig kjærlighet til salmesangen og kirkemusikken.

Dermed er kantor Harald tilbake til det han opprinnelig kjente så sterk draging til. I Bergen har han de siste årene vært kantorvikar og nå altså kantor i hel stilling i Birkeland.

Bergen og talentene

Til Bergen kom han for vel femten år siden. Her stiftet han og Vigdis familie, og de har fem barn: Tobias (13), Margrethe (12), Carl Jacob (9), Louise (7) og Hans Jørgen (4). Bosatt på Bønes, såvidt med utsikt til Birkeland kirke.

- Og nå er du del av en større sammenheng i kirken?

- Det er overordnet mye annet at en bruker de talentene som er gitt. Jeg tenker at jeg må

finne ut hvilke talenter Gud har gitt meg; jeg kan ikke kopiere mine sterke og dyktige forjengerne. Jeg må se etter hvilke talenter jeg kan forvalte og være en tro tjener.

- Og Birkeland menighet?

- Det var en stor oppptur å komme til Birkeland! Det er positivt å merke engasjementet og den gode salmesangen. Samtidig er det nok et stort potensiale i å bygge videre innenfor korarbeidet. Blant annet har det vært gledelig å merke godt tilslag av nye til Kantoriet. Håpet er jo blant annet at Kantoriet kan være enda mer aktivt med i gudstjenestelivet og at det blir rom for en god del konsertvirksomhet etter hvert.

Salmer og Tensing

- Men menigheten er sammensatt ...

- Ja, og jeg er opptatt av å se en hel menighet der det er av stor verdi å favne alle aldersgrupper i gudstjenesten. Med min bakgrunn har jeg med meg ulike typer musikk. Og det er viktig å unngå fordommer mot ulike musikkformer.

- Og Tensing i gudstjenesten?

- Ja, Tensing hører med.

- Men hva står deg selv nærmest?

- Salmesangen. Først av alt salmesangen i tradisjonell tapning. Samtidig skriver jeg nesten hele tiden, både salmeforspill og større opus.

En bunke på pulten er egenprodusert. Det har han glede av, å skape sitt eget. Han drar fram en innbundet bunke: En hovedoppgave i om Johann Seb. Bachs tekstutlegning. Et Bachsitat er gjengitt på omslagssiden: «Der hvor det er tilbedende musikk er Gud alltid nærværende med sin nåde.» Dette skrev Bach i marginen i sin egen bibel. Det er nok et sitat gjengitt med tilslutning. Utvilsomt rammer det også inn kantor Haralds livsmotto. ●

fru Blomst

Din nye blomstrende nærbutikk på Midtun. Vakkert blomsterbinderi til begravelse, bryllup, konfirmasjon og dåp. Daglig utkjøring. Velkommen!

Annonsen gir deg 10 prosent rabatt.

Hardangervn. 21 v/Skoringen. Fri parkering
Åpningstider: 10-17 tor 10-19 lør: 10-15

Tlf: 55 10 00 50 • www.frublomst.no
Blomsterformidling over hele verden

Sparebanken Vest

Den første dåpen i Sædalen

Søndag 11. mars blir det for første gang dåp i en gudstjeneste i det nystartede menighetsarbeidet i Sædalen.

AV ASTRID DALEHAUG NORHEIM

To barn skal døpes, Eili Silgjerd Monstad (3 1/2 mnd) fra Landås og Vilde Torvanger Hillestad (3 mnd) fra Nedre Natland.

- Jeg føler det mest naturlig å døpe i Sædalen siden det er her vi bor. At vi har blitt gode venner med Leidulf (Øy, presten red.) gjør det mer personlig, sier mor Magnhild Torvanger Hillestad. Familien er nabo med Birkeland-prest Leidulf Øy, som har gudstjenestene i Sædalen.

Far til Eili Silgjerd Monstad (3 1/2 mnd), Sturle Monstad, forteller at familien føler seg veldig vel i Sædalen menighet.

- Vi tror at det blir en veldig fin ramme rundt dåpshandlingen der. Vi tror at Sædalen menighet kan være et godt miljø for Eili å vokse opp i, sier Sturle Monstad.

- Vi føler vi hører til der, sier mor Inger Johanne Monstad.

Gudstjenesten skal være i gymsalen på Natland skole. Hvorfor velger de å døpe i en gymsal når de kunne valgt en kirke?

- Jeg synes det er triveligere å ha en personlig ramme rundt enn at bygget skal være så flott. Når det er sagt, håper jeg på sikt at det kommer en kirke i nærområdet for lokal-samfunnets skyld, sier Torvanger Hillestad.

På gudstjenesten skal Sædalen barnegospel og Knøttemusikken synge. Storebror Sondre (3) synger i barnegospelen.

- Dermed blir det et miljø med naboer og nabobarn. At det er familiegudstjeneste er også viktig. Jeg har vært på et par dåp som ikke var familiegudstjeneste, og det kan bli langtekkelig når messen varer halvannen

DÅP: Vilde er første barn som skal døpes i Sædalen. - Jeg føler det naturlig å velge Sædalen siden det er her vi bor, sier Magnhild Torvanger Hillestad. FOTO: ASTRID DALEHAUG NORHEIM

time. På en slik dag skal barna være i fokus, og da er det greit at det er lagt opp på barnas premisser, sier Magnhild Torvanger Hillestad.

Artistbesøk

Siden desember har det vært gudstjenester den andre søndagen hver måned i gymsalen på Natland skole. I april legges gudstjenesten til Birkeland kirke.

Allerede på gudstjenesten i juni blir det et nytt høydepunkt med besøk av artisten Bjarthe Leithaug, som barna i Sædalen barnegospel kjenner godt etter å ha sunget mange av hans sanger. Over 70 CDer av Leithaug er solgt til barna i koret og to av hitene som barna synger på er «Oppover, høyere» og «Skal vi være venner?»

- Vi har jobbet mye med sangene hans dette året, og barna liker dem. Leithaug er kjent for

morsomme og allsidige sanger med et budskap, sier dirigent Margrethe Øy.

Søknad

Menighetsrådene i Birkeland og Slettebakken har søkt bispedømmerrådet om prosjektmidler i en treårsperiode til å ansette en prest og en familiearbeider i hver sin halve stilling. Hvis det går som menighetsrådene håper, vil de to kunne starte i stillingene til høsten. ●

>> Utdeling av menighetsbladet

I menigheten står en stor gruppe ulønnede medarbeidere for utdeling av menighetsbladet. Seks ganger i året er «birkebeinerne» på farten og når fram til nesten alle. Men det vil alltid skje at noen ikke får bladet. Derfor vil vi opplyse om hvor bladet legges ut:

• Kirken • Menighetskontoret • Menighetshuset • Det gule huset, Sesam • Nesttun eldresenter • Biblioteket.

Ellers er det nå behov for nye «birkebeinere» som kan ta noen av bladrutene. Dette er en praktisk og avgrenset oppgave. Seks

ganger i året henter en sin bladbunke og sørger for utdeling innen en dag eller to, og en vet i god tid når bladet kommer ut. Kan du tenke deg en slik oppgave? Kontakt menighetskontoret. Likeså trengs det en person til en oppgave av større omfang: Å administrere utdelingen. Gode rutiner er innarbeidet gjennom mange år, så det handler ikke om å finne opp kruttet. Men det trengs en til å styre det hele.

Forøvrig er dette en anledning til å takke de mange som stadig står på for å dele ut bladet i over 7000 eksemplarer. ● IVAR BRAUT

NABOKAFÉ

Birkeland menighetshus,
Øvstunvn. 29

Kafeen er åpen
hver tirsdag kl. 12 - 14.

PRISER:

Suppe m/rundstykke og saft: Kr. 15,-
Vaffel m/syltetøy - romme: Kr. 5,-
Kaffe: Kr. 5,-
Te: Kr. 5,-

HJERTELIG VELKOMMEN!

«Tilbake til hverdagen...»

Simon Peter sier til de andre: «Jeg drar ut og fisker.» «Vi blir også med,» sa de. De gikk av sted og steg i båten. Men den natten fikk de ingenting. JOH 21, 3

andakt
^

AV ARNE BREKKE

Det virker så totalt bortkastet når en etter en lang natt på sjøen uten et napp går i land og fortøyer båten. Hva har en igjen for timene og strevet? Jo kun et akutt behov for å få varmen igjen og krype til køys.

Derimot om båten er full av fisk – så er alt annet underordnet og mest for en bagatell å regne. Dersom du har erfart begge deler – så er det kanskje ikke så vanskelig å forestille seg hvordan disiplene hadde det. De hadde endelig kommet seg etter sjokket i Jerusalem – Jesu korsfestelse og død.

Nå var det slutt på den lange disippelvandringen der de hadde satset sin fremtid og delt alt med Jesus og med hverandre. Nå bar det tilbake til hjemlige trakter – til en hverdag de mente de kunne mestre best: å være fiskere. Nå måtte de klare seg selv. Jobben ventet.

Men det ble en underlig fisketur. For Jesus møtte dem igjen midt i deres arbeid. Om det hadde vært mulig å glemme det første møtet med den oppstandne, så lot han dem ikke være uten en ny påminnelse.

Jesus møtte dem og snakket med dem om deres arbeid. Han gav dem råd om deres fiskefangst og innbød dem til et måltid med seg på stranden. Slik ble deres syn åpnet på nytt, så de kjente ham som den oppstandne. Han hadde ikke forlatt dem.

Det er dette som er tekstens enkle budskap til travle Fana-buere etter påske. Vi har vendt tilbake til hverdagen – brune som bleike.

Noe av høytidsstemningen

fra påsken blir kanskje hengende igjen en dag eller to? Men nå går livet i sin gamle rytme om det nå er Danmarks plass eller rundkjøringen ved Lagunen som igjen er den største utfordringen til og fra arbeid.

Noen lever som om Jesus er etterlatt i kirkens rom til vi neste gang feirer en høytid. Det er i alle fall godt å vite at han er å finne der.

Men så møter han oss uventet – som disiplene den gangen – i hverdagen. Han viser sin omsorg for oss, som han gjorde for disiplene.

Hvordan går det med jobben? Får du noe igjen for strevet? Er det en mening? Er det en glede?

Eller har du «tomme garn» som Peter og kollegaene hans?

Så prøv igjen. Ikke mist motet. Og før du vet ordet av det, så innbyr han deg til måltid og fellesskap. Også i dag kan vi kjenne igjen den oppstandne midt i vår hverdag.

Vi tror at vi må forlate hverdagen og søke inn i høytiden for å møte Jesus. Men når vi går fra høytiden tilbake til hverdagen, så går han også da ved vår side. Det er den dype hemmeligheten ved oppstandelsen at Jesus kommer oss nærmere som den oppstandne enn han var sine disipler da han fysisk vandret omkring med dem.

Jesus er foran deg. Når du går inn i hverdagen og ser spent mot fremtiden, da står han et sted der fremme og sier til deg som til disiplene: «Kom og få mat». Slik er han en del av vår hverdag. Hvis vi vil dele vår hverdag med ham, deler han sin evighet med oss.

Er ikke det et godt bytte? ●

De kastet garnet ut, og nå klarte de ikke å dra det opp, så mye fisk hadde de fått. Disippelen som Jesus hadde kjær, sa da til Peter: «Det er Herren». John 6-7.

GOBELIN AV PIETER VAN AELST, ETTER EN SKISSE AV RAPHAEL SANZIO. MUSEI VATICANI/GALLERIA DELLE TAPPEZZERIE/WWW.CHRISTUSREX.ORG

BERGEN KIRKELIGE FELLESRÅD

Ønsker du en velstelt grav hele året?

- Vi stiller graver!

Standard stellavtale koster kr 1 145 pr. år inkl:

- ✓ Vårpløying
- ✓ Sommerpløying
- ✓ Vintertilpassing med edelgran
- ✓ Generelt vedlikehold ved behov

I tillegg tilbyr vi:
plassering, lys, kroner, buketter, vann og oppretting av gravmonument

Betaling ved årlig regning eller gravlegat.

Ta kontakt med ditt kirkegårdsdistrikt:

Møllendal	tf: 55383240	09.00-14.30
Solheim	tf: 55388140	10.00-13.00
Fisa	tf: 55388145	09.00-12.00
Laksavåg	tf: 55388150	09.00-12.00
Åsane	tf: 55388155	09.00-12.00

P.O. 4023 Dreggen - 5035 Bergen

INGEN ENGLORIE

En gruppe på seks «godt voksne» fra bergensområdet gjennomførte i fjor høst en pilegrimsvandring til Santiago de Compostela.

En av deltagerne forteller her selv om sine opplevelser fra turen.

TEKST OG FOTO: KNUT CORNELIUSSEN

14 dager brukte vi på pilegrimsvandringen, med et par hviledager innimellom. Noen «fusket» litt og tok buss eller drosje litt av veien på de lengste etappene, men hele gruppen fikk sitt pilegrimbevis og kan heretter omtale seg selv som ekte peregrinere.

PILEGRIMENES SYMBOL: Kamskjell viste oss veien.

plene hans ønsket å begrave ham i Spania, og brakte ham til provinsen Galicia i Nord-Spania. På 800-tallet ble graven gjenfunnet, og en kirke bygget på det stedet graven lå. Byens navn, Santiago de Compostela, kan oversettes som «Den hellige Jakobs gravsted». Hundretusener av pilegrimer har gjennom flere århundrer gått pilegrimsveien gjennom Frankrike og Spania til apostelen Jakobs grav for å se skrinet med hans levninger og for å motta den kraften og freden som denne vandringen gir. Vi føler oss ikke overbevist om sannhetsgehalten i sagnene om apostelen Jakob, og vi er heller ikke

GNAGSÅR: Pilegrimenes adelsmerke.

sikre på hvor mye fred og kraft vi fikk, men en opplevelse var det – både for kropp og sjel.

Bon camino

Vår tur startet i Burgos i Nord-Spania, en fin liten by med en praktfull katedral. Her fikk vi vårt første møte med kamskjellene, som er pilegrimsturens veiviser og «varemerke». Så var vi underveis på vår vandring, sammen med hundrer av andre pilegrimer – alle mot det samme målet.

Solen skinte over endeløse sletter, ingen skygge og temperaturen gikk over 30 grader. Våre bønner gikk ikke på å motta innvendig fred og kraft, men lavere temperatur. Vi ble bønnhørt etter et par dager. De store åpne slettene ble brutt av små trivelige landsbyer med smilende landsbyboere som ønsket oss «bon camino» – «god pilegrimstur».

Pilegrimspass

Landskapet endret karakter. Fra åpne sletter gikk det over til fjell og daler, noe vi nordmenn satte pris på. Godt at vi også hadde varme klær med oss, når ruten

MIL ETTER MIL:
«Og det er langt å gå/det er lengselen som driver deg /mot et lys som du kan se, /men ikke jeg.»

(KAI EIDE/DAVID COOPER)

brakte oss inntil 1500 meter over havet. Etter noen dager fortalte beina våre at dette var litt mer enn de var vant til. Vannblemmene dukket opp, og det ble god bruk for nål og gnagsårplaster. Noen av oss fikk også bruk for lege. Ikke vanskelig å få kontakt med lege når du var pilegrim og hadde pilegrimspass.

Betaling? Neida, pilegrimspasset gav gratis legehjelp. Pilegrimspasset var i det hele tatt nøkkelen til mye. Billig overnatting på herberger, ekstra rimelige inngangspenger til severdigheter og en god dokumentasjon når turen var over og vi skulle motta vårt pilegrimbevis. Hver dag måtte passet stemples minst to steder. Kirker, barer, hoteller og turistkontorer hadde flotte stempler, og det ble en kamp om å få flest og flottest stempler.

Å lette børen

Et av høydepunktene på ruten var en kjempehaug med små og litt større steiner. På toppen sto et stort kors. Under korset kunne vi symbolsk legge fra oss det som tynget oss, og så gå videre med tro på at dette ble ordnet opp i. De fleste hadde med små steiner hjemmefra, men vi så at andre hadde hatt større problemer. Små barnesko etter et savnet barn, leker eller en liten ransel.

Gjennom landsbyen Lavacolla renner det en liten grumsete bekk. Her skal alle pilegrimer etter tradisjonen vaske seg fra topp til tå før de går inn i Santiago de Compostela. Vi gjorde det litt enklere, en god dusj på hotel-

> reportasje

OVER, T.V:

Vi passerte gjennom mange små og trivelige landsbyer.

OVER: Skrinet med apostelen Jakobs levninger.

PILEGRIMSMÅL: Katedralen i Santiago de Compostella.

let. Fra Lavacolla er det 10 km inn til Santiago. Pytt pytt, vi har hatt dagsetapper på opptil 30 km med kraftig stigning.

No pain, no glory

Så ligger byen fremfor oss. Den store katedralen strekker seg mot himmelen, men den får vente til neste dag. Først trenger vi hvile og ro – og massasje for ømme føtter. Den gamle bydelen med katedralen bærer preg av å være målet for mange pilegrimer gjennom århundrene. Aldri har vi sett så mange med krykker og såre bein. Men alle med smil og lettelse i ansiktet.

Vi greide det!

Og så var det en trøst å finne en T-skjorte med innskriften «no pain, no glory». Så har også noen gått langt over 1000 km for å nå frem. Vi klarte oss med litt over 200 km (de siste 100 km er obligatorisk hvis du vil ha pilegrimsbeviset). På gudstjenesten neste dag ble det bedt for pilegrimene, og de som ville det, fikk delta i katolsk nattverd. ●

Pilegrimsfest i Fana kirke

Flere norske kirker var i middelalderen kjent for helbredende krusifikser. Fana kirke nevnes allerede i 1228 som en Hellig korskirke, et pilegrimsmål. Prost Per Barsnes ønsker nå å frede den gamle pilegrimsveien fra Kirkebirkeland til Fana kirke.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

Et gammelt sagn forteller om to brødre som fisket opp et sølvkors utenfor det som nå heter Korsneset (i Korsfjorden). Den ene broren var blind, men ble mirakuløst leget da han rørte ved korset. Korset ble brakt til Fanakirken, og ble snart et populært valfartsmål.

Krykkjehaugen

Arne Vade Einarsson, erkebiskop i Nidaros fra 1346 til 1349, lot bygge et hospital for alle syke som søkte til Fana kirke. Sølvkorset skal ha svettet helbredende dråper hver Sankthansaften. Etter reformasjonen i 1536 ble korset fjernet av Tord Rued, kongens mann på Bergenhus. Han sendte det til omsmelting i Danmark, men ifølge legenden gikk båten med korset ned ved Kvarven i Byfjorden. Erla Bergendahl Hohler, professor ved Universitetet i Oslo, har skrevet en artikkel om korstilbedelse i middelalderen.

Ifølge denne fortsatte korstilbedelsen: «Nå gikk den over på det sengotiske krusifikset som hang i kirken, og som er bevart den dag i dag. Også dette krusifikset helbredet syke; stokker og krykker hauget seg opp», skriver hun.

Dette krusifikset oppbevares i dag på Bergen museum, og pryder forsiden av denne utgaven av menighetsbladet. Peder Simonson Krag var sogneprest i Fana fra 1557. Han irriterte seg kraftig over krusifikstilbedelsen, og markerte dette ved å brenne opp seks hestelass med krykker og staver pilegrimene hadde etterlatt.

Denne hendelsen er kanskje opphavet til at hele to steder i nærheten av kirken heter Krykkjehaugen.

Pilegrimsfest

Linda Mjaatvedt Moen, fanabu og medlem i Fana historielag, mener hun har gode indisier på at den gamle pilegrimsveien til Fana kirke gikk via Smørås, Nøttveit og Tillestad.

- Veien fra Lilletveit til Fana er mye mer tungvint over Smøråsen enn ned bakkene til Kalandsvatnet og ut til Fana kirke derfra. Men vi må huske på at middelalderens mennesker hadde helt andre tanker enn våre rasjonelle mennesker av i dag. En pilegrimsvandring ble ofte pålagt et menneske som bot for synder. Da var det ikke så viktig å komme fort frem.

Prost Per Barsnes sendte nylig brev til Bergen kommune der han ber om at det blir tatt hensyn til den gamle pilegrimsveien ved utarbeidelsen av reguleringsplan for området. «Ein måte å gjere dette på er å la pilegrimsvegen ligge som ei øvre grense for utbygginga mellom Nøttveit og Smørås. Slik vil pilegrimsvegen vere ein fin historisk referanse, samtidig som den kan vere ein turveg i dag», skriver han.

- Jeg ser for meg at vi en dag kan arrangere en stor pilegrimsfest, der folk møtes i kirken etter å ha tatt seg frem på de gamle pilegrimsveiene langs sjø og land, sier Barsnes til menighetsbladet.

PILEGRIMSMÅL: Paven i Roma kjente til Fana kirkes undergjørende sølvkors.

Lars Ove Kvalbein er miljøkoordinator for Bjørgvin bispedømme og nasjonal prosjektleder for Grønne menigheter. Han ser klimaendringene som en av vår tids store moralske utfordringer.

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

- Å engasjere seg for en bedre miljøpolitikk er en form for nestekjærlighet, sier han.

I likhet med kloden går Lars Ove sykemeldt. Jeg treffer ham hjemme i Joachim Lampes vei en regntung vinterdag. Inne er det varmt og godt.

- Jeg har nylig installert en miljøvennlig pelletsbrenner i kjelleren, forteller han.

- Du brenner for miljøaksen?

- Som far til fire føler jeg et ekstra ansvar for kloden de skal arve. Det er de som skal merke konsekvensene av valgene vi gjør nå.

- Men du er optimistisk på deres vegne?

- Jeg tør ikke annet. Drivkraften i arbeidet mitt er troen på at det er mulig å få til en forandring.

-Du skal gjøre mot

Supermann

Kvalbein kommer fra Kolbotn utenfor Oslo, og ble tatt med på turer i marka fra han var liten. Noe av engasjementet ble vekket da det skulle bygges motorvei tvers gjennom skogen der han bodde. Han var da åtte år.

- Jeg drømte at jeg var Supermann, og stoppet hele veiprosjektet. Som kristen har jeg engasjert meg i mange saker, men så ikke koblingen til miljøaksen før jeg kom inn i korsveimiljøet. Siden har snøballen rullet.

Korsveibevegelsen inspirerer folk til å tenke at det å være kristen handler om hele livet - både åndelig fordypning og engasjement for den verden vi lever i. Prosjektet «Grønn menighet» ble startet for seks år siden av Korsvei Bergen, Grønn hverdag og Bispedømmerådet. Kvalbein har ledet arbeidet i Hordaland, og er nå nasjonal prosjektleder.

«Grønn menighet» handler om alt fra kompostering på kirkegården til forkynning fra prekestolen, fra å bytte oppvarmingskilder, «kjøpe rettferdig» og kildesortere, til refleksjoner rundt miljøvennlig småbarnsstell i dåpssamtalen.

-Er noen Fana-menigheter «godkjente»?

- Ikke ennå, men flere jobber med grønne tiltak. Birkeland menighet har grønne konfirmantgrupper, der miljøbudskapet knyttes opp mot den kristne tro.

- Klimaendringer var vel ikke noe stort samtaleemne på Jesu tid?

- Det første oppdraget vi fikk som mennesker her på jorden var å forvalte skaperverket og være gartnere, dyrke og passe hagen som det står i Første Mosebok. Jesus følger dette opp når han snakker om nestekjærligheten. «Nesten» er alle de som merker konsekvensene av klimaendringene, både generasjonene som kommer etter oss og alle våre medskapninger.

Klimautfordringer

- I Norge blir miljøvernministeren kalt inn på teppet når hun ønsker å redusere utslippene av CO2 med beskjedne 20 prosent innen 2020. Våre utslipp er likevel små i global sammenheng?

- Ingen sier at Norge som nasjon er for liten til å bidra i globalt fredsarbeid. Vi er dopa på olje i Norge, vi mangler en politisk våkenhet og vilje. Mens vår regjering lar utslippene

øke og regner med å kjøpe seg fri, klarer Sverige å redusere utslippene betydelig. Statoil har fått fire komplette tilbud på fullskala CO2-rensing på Mongstad. Problemet er at dette er svært kostbar teknologi. Klarer vi å skape en billigere teknologi, vil dette ha stor betydning internasjonalt - spesielt for fattige land. Norge er ikke et fattig land. Så jeg sier ja til teknologien som kan redde verden

GRØNT HJEM: Lars Ove Kvalbein har gjort en forurensende oljefyr om til en miljøvennlig pelletsbrenner.

> reportasje

re miljøpåvirkning når det slippes ut høyt oppe i atmosfæren.

Blått valg

Når den globale temperaturen øker, får det en del effekter som vi ikke vet konsekvensen av ennå. Dersom permafrosten i Sibir tiner, vil det bli frigjort store mengder metangass. Metan har en innvirkning på klimaet rundt 21 ganger større enn CO₂.

- Forskere frykter en aksellerende effekt der det frigjøres metangass, som gir sterkere drivhuseffekt, som igjen øker temperaturen, som igjen frigjør mer metan. Det samme kan skje når grønlandsisen smelter. Det blir mindre refleksjon av varme ut i verdensrommet og mer global oppvarming, som igjen forsterker drivhuseffekten.

- Enkelte hevder fortsatt at det vi ser er naturgitte klimaendringer?

- Tusener av forskere konkluderer med at klimaendringene er menneskeskapt. Men så er det den ene som sår tvil om dette, som får all oppmerksomhet.

- Herman Friele sier at det kan regne så mye det vil, så lenge himmelen blir blå valgdagen ...?

Klimapanelets langtidsvarsel

Det internasjonale klimapanelet ble opprettet av FN i 1988. Mandatet er å evaluere risikoen for, konsekvensene av og mulighetene for å tilpasse seg eller begrense skadene fra en menneskeskapt klimaendring.

AV MAGNE FONN HAFSKOR

Første del av panelets 4. rapport ble lagt frem i februar. Den slår fast en gang for alle at klimaendringene skyldes utslipp av CO₂ fra fossilt brensel og ødeleggelsen av verdens grønne lunger – regnskogene. Konsentrasjonen av CO₂ i atmosfæren har økt med rundt 35 prosent de siste 250 årene.

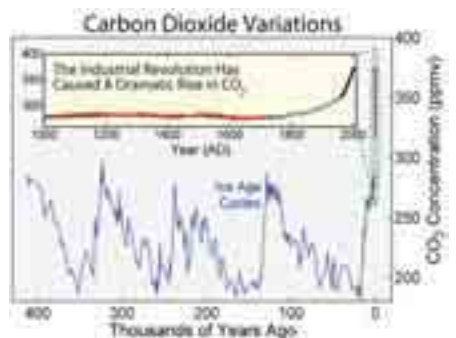
Boreprøver viser variasjoner i CO₂-konsentrasjonen de siste 800.000 årene. Men nivået har aldri vært så høyt som nå, og endringene har aldri tidligere skjedd så fort. De siste hundre årene har temperaturen økt gjennomsnittlig 0,6°C. De neste hundre år forventes denne å stige ytterligere, kanskje med så mye som 6,4 °C. Klimagassene har lang «levetid», og temperaturen vil fortsette å stige sakte i et århundre eller mer etter at utslippene av CO₂ eventuelt stabiliseres.

Når temperaturen stiger, utvider vannmassene i havet seg og is i polarstrøkene smelter. IPCC regner med at havnivået i snitt vil stige med inntil 59 cm de neste hundre årene. Planetens langtidsvarsel sier at vi kan vente oss mer ekstremvær; sykkloner, oversvømmelser, mye regn og tørkekatastrofer.

Slutteksten i rapporten blir til gjennomforhandlinger med forskere og embetsmenn fra mer enn 100 nasjoner, og fremstår som et minste felles multiplum av det man kan enes om. Flere forskere mener derfor at rapporten er utgått på dato allerede før trykking. Stefan Rahmstorf, professor i fysikk og oseanografi ved Universitetet i Potsdam, sier at rapportens styrke ligger nettopp i det at den er svært forsiktig i sine anslag. ●

Kilder: Climate Change 2007: The Physical Science Basis (IPCC, 2007), artikler i BT, www.cicero.uio.no.

CO₂: Bruk av fossilt brensel de siste 200 årene er viktigste årsak til global oppvarming. ILL: GLOBAL WARMING ART / WIKIPEDIA

kloden din...

HISTORISK: 85 dager med miljø saker i Bergens Tidende.

– hvis de får det til, og hvis avtalen holder gjennom et regjeringsskifte. Men det burde være rensing fra dag en.

Fornybar energi

Miljøforkjemper George Monbiot hevder rike land må redusere utslippene av CO₂ med 90 prosent innen 2030 med vi skal unngå en større klimakatastrofe. Han tror dette er mulig uten store konsekvenser for levestandarden.

- Løsningen handler om personlige klimavoter til alle, samt å bruke alle tilgjengelige teknologiske løsninger. Vindkraft er en viktig bit av det, bioenergi en annen.

- Men vi må slutte å reise med fly?

- For å nå målet må flytrafikken reduseres med 80 prosent. I dag står flytrafikken for rundt 15 prosent av utslippene, men andelen øker stadig. I tillegg har CO₂ stør-

- Ja, jeg så det, hehe. Jeg regner med det var ment som humor.

Svart skjerm

Fasteaksjonen til Kirkens Nødhjelp skal denne våren ha «glemte kriser» som tema. Det er viktig å spre kunnskap om hvordan klimaendringene rammer.

- Det er vel ikke akkurat en glemt krise – når det regner sammenhengende i 85 dager, og gradestokken holder seg over null store deler av vinteren?

- Dette er likevel peanøtter sammenlignet med steder som utsettes for tørkekatastrofer, oversvømmelser, orkaner og sånne ting. Det glemmer vi fort, selv om det er et spørsmål om liv og død der det rammer.

- Nå fikk jeg et unntak på den bærbare datamaskinen min – «grunnet fuktighet» stod det, før skjermen ble helt svart.

- Det er et bra bilde på det jeg mener. Vi må handle nå, og det kreves drastiske tiltak. Når skjermen først blir svart, er det for sent å forhandle om klimavoter, understreker miljøkoordinator Lars Ove Kvalbein. ●

Se også: www.kirken.no/miljo

Søndag 22. april inviterer Voci Nobili og dirigent Maria Gamborg Helbekkmo til avskjedskonsert i Grieghallen. Bergen blir en viktig kulturambassadør fattigere når de nå legger årene inn.

KULTURAMBASSADØR: Kordirigent Maria Gamborg Helbekkmo er kjent for sin store musikalitet, kunnskaper og jernvilje.

Vår sang er over

TEKST OG FOTO: MAGNE FONN HAFSKOR

- I høst hadde jeg et hjerteinfarkt, og gikk lenge sykemeldt, forklarer korets dirigent Maria Gamborg Helbekkmo (65).

- Dette har vært en medvirkende årsak til at vi nå legger ned koret.

- Så du gir ikke dirigentpinnen videre?

- Korets medlemmer sier at det blir ikke Voci Nobili uten meg.

Hellig konsert

Maria Gamborg Helbekkmo bor i Rådalen, men kommer opprinnelig fra Moss. Moren var sanger, faren organist og dirigent.

- Det var musikk hele tiden. Jeg ble tidlig interessert i jazz, og opptrådte med det lokale storbandet i gymnastiden. Jeg husker vi spilte i Son, da var vi halvveis til Oslo og Verden!

- Hvilke musikere hører du på selv?

- Duke Ellington var en fremragende komponist og arrangør, og på 80-tallet satte jeg opp hans «Second Sacred Concert» i Korskirken. Frank Sinatra var det forrige århundrets største sanger. Han hadde alt – stemme, timing, rytme. Det finnes ikke maken til hans måte å frasere.

Fingersetting

- Du er en ettertraktet foreleser. Hva er Marias metode?

- Det handler om å gripe sangerne på rette måten helt fra begynnelsen. Amatørkor har ikke samme musikkunnskaper som profesjonelle, så jeg prøver å unngå avanserte musikkuttrykk. De må lekes og lirkes med, narres til å tro at dette er lett. For det er ikke lett. Akkurat slik en fiolinist må vite hvor på strengene fingrene skal sitte, må sangerne vite hvor tonen er.

Etter gymnaset begynte Maria på musikklinjen ved Bergen Lærerhøyskole. Her ble hun kjent med mannen hun har vært gift med i 46 år.

- Senere flyttet vi til Oslo, der jeg tok høyere eksamener både på Universitetet og Musikkonservatoriet. Jeg er utdannet både som sanger og pianist, noe som gir meg en stor fordel som kordirigent.

I 1981 studerte hun klaver ved Juilliard School of Performing Arts i New York. Her ble hun kjent med Jeffrey Biegel, i dag en respektert pianist, komponist og arrangør.

Our song is done

For noen år siden spilte Biegel med Harmonien, og Maria fikk ny kontakt med ham. Han har komponert sangen som har gitt navn til korets nye CD, «Our Song is Done».

- Sangen heter «Hey, Ho, the Wind and the Rain», en tonesetting av den avsluttende

Edle stemmer

Voci Nobili består av vel 25 kvinnelige sangere. Norges beste damekor ble etablert i 1989 av Maria Gamborg Helbekkmo.

KORET: Voci Nobili anno 2004.
FOTO: TRYGVE SCHÖNFELDER.

Etter å ha undervist i musikkfag på Bergen Lærerhøgskole siden 1970, overtok hun på 80-tallet ansvaret for skolens barnekor.

- Barna ble større, og vi startet et ungdomskor. Dette koret vant NRK sin nasjonale korkonkurranse i 1991, 1992 og 1994. Etter det fikk vi ikke lenger lov å være med. Internasjonalt har vi vunnet 11 prestisjetunge førstepriser.

Opptaksprøve

Sangerne blir tatt inn etter en opptaksprøve. Ingen er

profesjonelle, likevel bruker hver av dem gjennomsnittlig 500 timer i året på korprøver, konserter og konkurranser. Repertoaret spenner fra klassiske komponister som Bach, Mozart og Grieg til spennende nåtidskomponister som Busto og Nystedt. Vinteren 2005 reiste koret

til USA for å delta på et nasjonalt korsymposium i Los Angeles.

Deltagerne på symposiet var de hundre beste collegekorene fra USA, samt utenlandske gjestekor.

Vuggesang

Voci Nobili benyttet anledningen til å legge ut på en større turné. Åpningskonsernten var på Broadway, og koret fikk enorm respons da de sang «Lullaby of Broadway».

Hjemme i Bergen møter koret ofte en mer kjølig mottagelse.

- Ingen kommer for å lære noe av meg her, sier Maria resignert.

- Det er to årsaker til dette: Folk tror at jeg er veldig streng, og at jeg er gammeldags. ●

ROMANTIKER: - Klaveret var min første kjærlighet, sier Maria.

- Det handler om å gripe sangerne på rette måten helt fra begynnelsen.

MARIA G. HELBEKKMO

sangen fra Shakespeares «Helligtrekongersaften». Vi urfremførte sangen på vår konsert i Merkin Hall (New York) i 2005.

Til Sør-Korea

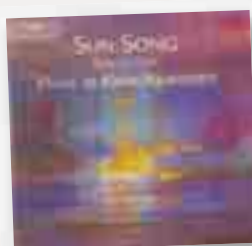
Korets femte innspilling er en spennende blanding av klassisk, jazz, folkemusikk og mer moderne uttrykk. Som tittelen antyder blir dette korets siste CD.

- Vi reiser nå på turné til Sør-Korea. Repertoaret vil være det samme som på vår

siste plate, samt to stykker vi nylig innstuderte sammen med den svenske komponisten Karin Rehnqvist.

- Deretter blir det avskjedskonsert i Grieghallen?

- Vi er valgt ut til å delta på det åttende Verdenssymposiet for kormusikk i København til neste år. Dette var en uventet ære det er vanskelig å si nei til. Men konserten 22. april blir vår siste opptreden i Bergen. ●

SOLSÅNGEN: Den svenske komponisten Karin Rehnqvist (f.1957) sier at lyset og mørket alltid er bærende elementer. «Her er en musikk som er radikalt ny og svært gammel på samme tid», skrev Gramophone i en anmeldelse av CD-platen «Solsången» (Bis Records, 1999). Til tross for at «sangerne hvisker, skriker, gråter og grynter», fikk platen høyeste karakter: «Musikken kan virke avvikende og fremmed, men den er også svært oppslukende. Du kan elske den eller hate den - glemme den blir uansett vanskelig.»

Kirkegårdene i Fana

Kirkevergen i Bergen OG BKF minner om at alle graver hvor fredningstiden / festetiden er gått ut må fornyes mot avgift dersom en ønsker å beholde graven. Fredningstiden er nå 2+ år for urner og 25 år for kister. For urner og kister gravlagt før 1997 er festetiden 25 år.

Vi kan også tilby stell av grav (legat, eller årlig betaling) og oppretting /vask av monument. ●

For ytterligere informasjon, kontakt Fana kirkegårds kontor:
Tlf: 55308145. Mandag – fredag kl. 09.00 og kl. 12.00.

Foredrag om Midt-Østen

Torsdag 19. april inviterer kapellan Eirik Mills til foredrag om sine erfaringer fra et tre måneder langt opphold som KN-utsending til Palestina og Israel. ●

Tid/sted kl. 19.30 i kapellsalen, Fana menighetshus.

Egil Hovlands «Oppstandelsesmesse» i Slettebakken kirke

Også i år vil Slettebakken Motettkor, 6 blåsere og orgel, sammen med menigheten, framføre Egil Hovlands «Oppstandelsesmesse» på andre påskedag i Slettebakken kirke kl. 19.30. Dette er en fellesgudstjeneste for Fana prosti.

Oppstandelsesmessen var i fjor desidert det best besøkte arrangementet i påsken i Slettebakken. Det forteller oss at folk setter pris på å oppleve den jubelen messen formidler. Vi håper at enda flere vil finne veien til kirken og delta i lovsangen!

Prester:

Jorunn M. Johnsen og Inge Høyland.

Orgel: Hallgeir Øgaard
Dirigent: Olav Øgaard

Komponist Egil Hovland
FOTO: WWW.KIRKESANG.NO

Velkommen til festgudstjeneste! ●

OLAV ØGAARD

Konsert søndag 13. mai kl. 17.00 i Birkeland kirke og kl. 19.30 i Slettebakken kirke.

John Rutters «Gloria» og «Salme 150» framføres av Birkeland Kantori og Slettebakken Motettkor. Dir. Harald Holtet. Begge verk er skrevet for sju blåsere, orgel og slagverk (pauker, cymbaler m.m.)

Trompet: Per Lennart Knudsen, Anne Lill Gullsmoemoen, Erik Handeland, og Arild Rasmussen. Trombone: Frank B Klebo, Jan Valter Aamodt, Arne Fossberg. Orgel: Olav Øgaard. Billetter ved inngangen kr. 100,-

Dobbelkonsert viet John Rutters musikk

John Rutter (bildet) er en av Englands mest kjente komponister i det 20. århundre, men også en meget anerkjent kordirigent.

AV OLAV ØGAARD

Han er mest kjent for sine verk skrevet for kor, men har også skrevet musikk for instrumenter, f.eks. en pianokonsert, en suite for fløyte, harpe og strykere. Han har til og med skrevet to operaer for barn.

Gloria (1974)

... representerte en milepæl, ettersom det var det første store verk på bestilling fra USA.

Psalm 150 (2002)

... er komponert for St. Paul's katedral til feiring av Dronning Elisabeths 50-års jubileum som regent.

John Rutter ble født i London i 1945. Han begynte å synge i kor allerede som liten skolegutt. Senere begynte han å studere orgel for deretter å begynne ved Clare College i Cambridge. Han skrev sine første publiserte komposisjoner og dirigerte sin første innspillinger mens han fremdeles studerte.

The Cambridge Singers

I 1975 kom han tilbake til Clare College som «Director of music», og han opprettet «the Cambridge Singers» i 1981 - et profesjonelt kor som skulle brukes ved innspillinger. På 80/90-tallet komponerer Rut-

ter flere av de mest kjente verkene: «Requiem» (1985), «Magnificat» (1990) og «Psalmfest» (1993).

I tillegg til dette har han skrevet utallige små og store verk og motetter for kor, også mye julemusikk, musikk for tv, spesialkomponerte stykker for grupper bl.a. for «the King's Singers». For sitt arbeid har Rutter mottatt flere priser.

For korene i Birkeland og Slettebakken er dette et stort musikalsk løft – det er komplisert, men fascinerende flott musikk! Så derfor: Dette er en begivenhet dere MÅ få med dere! ●

Solstrands 'Begravelsesbyrå

Her kan du hjelpe til med alle dine behov

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet

Her er det som betyr noe

Min erfaring - din trygghet

**BERGEN OG OMEGN
BEGRAVELSEHJELP**

Teatergt. 20, 5010 Bergen
Tlf. 55 21 44 50
Mobil 917 51 700

- DØGNVAKT
- PARKERING
- BLOMSTER
- MONUMENTER

K.H.POLDEN 56 33 45 88
TOM WILSON 55 19 55 88

Dahls Begravelsesbyrå

ESTABLERT 1904

Her kan du hjelpe til med alle dine behov

Telefon 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTTUN

5010 BERGEN

V. KOMMUNE REGNSYTTET III MEI KONTORANSI
1936 - 2011

Preparert kjøll Rein Dahl priset 55 10 25 95

Hvordan har du det
EGENTLIG?

Krisetelefon
815 33 300

E-posttjeneste
www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS

ET MENNESKE Å PRATE MED
NÅR LIVET ER SOM VERST

Mellom hvert
menighetsblad...
følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10
Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om
gudstjenester
i Fana Prosti.

E-post:
sylvi@fanaposten.no

**Husk på
dåpsbarna!**

Gode bøker og
god musikk får du hos

B&M
Bok & Media

Bok & Media Vestbok

Vetrlidsallmenningen 1
Tlf. 55 31 79 63 post@vestbok.no
www.vestbok.no

Velkommen til

FANA SPAREBANK
- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00
www.fanasparebank.no

Hvem-hva-hvor i Birkeland menighet

Birkeland menighetskontor er åpent etter avtale.

Besøk: Hardangerv. 5b, Nesttun

Telefon..... 55 36 22 80
E-post .....birkeland.menighet@bkf.no
Telefaks 55 36 22 99
Boks 152, Nesttun, 5852 Bergen.

Fana kirkegårdsdistrikt

Telefon..... 55 30 81 45 (kl. 10-12)

Gave til menigheten?

Bankgirokonto.....3411.18.00822

Menighetshuset:

Best. av lokaler 55 36 22 81
e-post ..... birkeland.menighet@bkf.no

Sokneprest:

Ivar Braut 55 36 22 82
e-post: ..... ivar.braut@bkf.no

Kapellan:

Eiel Holten 55 36 22 83

Vikarprest

Leidulf Øy 55 36 22 84
e-post ..... leoy@bkf.no

Menighetskonsulent:

Eli Heggdal..... 55 36 22 81
e-post..... eli.heggdal@bkf.no

Diakon:

Tone Totland..... 55 36 22 85
e-post..... tone.totland@bkf.no

Kateket:

Carina Søfteland 55 36 22 88
carina.softeland@bkf.no

Kateket:

Ingunn Myklebust 55 36 22 87
e-post..... ingunn.myklebust@bkf.no

Kantor:

Harald Holtet.....55 36 22 86

Kirketjener:

Margrete Andreassen 90 99 25 23
e-post.... margrete.andreassen@bkf.no

Menighetsrådsleder

Bright Bovim 55 91 33 37

Barne og ungdomsarbeid:

Barnas kirkegang/søndagssk:Kontakt
Grethe-Kristin L. Eckhoff .. 55 10 10 55

Fredagsklubben (f.o.m. 5 klasse)

Tor Magne Madland..... 55 10 04 72

KRIK- Fana

Anders Rotevatn 48297010

Bobla Tensing

Kristine Jønsson 98 85 49 06

Birkeland I. KFUK-speidere:

Lise Strøm Nilssen 55 10 06 14

1.Øvsttun speidergruppe NSF:

Tone Selenius 55 10 26 33

Birkeland barnekor

Harald Holtet 55 36 22 86
e-post.....harald.holtet@bkf.no

Nesttun bedehus

Søndagsskole, bedehuset
Marit Iren T. Hansen..... 55 13 62 75

Chiru (Yngstes)

Paul Rødstøl 55 13 96 18

YA

Irene Haugstvedt 55 10 43 82

Ungdomsforeningen

Trygve Hansen 55 316275

Koret «Godt nytt»

Paul Rødstøl 55 13 96 18

Eli Heggdal fast tilsatt

Gledelig melding for menigheten: Eli Heggdal får fast, 100 prosent stilling i Birkeland menighet fra 1.mars.

AV IVAR BRAUT

Vinteren 2002 begynte Eli Heggdal i et vikariat i det som den gangen var stilling som daglig leder i menigheten. Siden ble vikariatet stadig forlenget, og menigheten kan prise seg lykkelig for at Eli tok utfordringen – og belastningen – med å være i usikker jobb fra måned til måned. Med unntak av noen kortere perioder var hun daglig leder disse årene.

Fra 1.januar 2006 ble stillingen som daglig leder omgjort til

menighetskonsulent, og hver menighet fikk bare beholde 50 prosent stilling. Arbeidsplassen ble for det meste prostikontoret. Eli Heggdal var i denne tiden «delt» mellom halve jobber i Slettebakken og Birkeland, med farting mellom menighetene og prostikontoret. Det var krevende for alle, ikke minst for den som hadde skoene på.

Men fra 2007 fikk de fire største menighetene tilbake 100 prosent-stillinger for menighetskonsulentene, og Eli fikk jobben. Samtidig er det be-

Menighetskonsulent Eli Heggdal.

stemt at menighetskonsulentene i hovedsak skal tilbake til det lokale menighetskontoret. Dermed blir det nye tider etter et år med krevende forhold både for ansatte og frivillige medarbeidere. Men det har gått tålig bra takket være konstruktiv innstilling og god innsats fra alle parter. Det er også grunn til å berømme prostikontoret for stor innsats og fleksibel holdning, og fortsatt vil bl.a. alle henvendelser om kirkelige handlinger bli tatt imot av prostikontoret. Det har vist seg å være en god og effektiv ordning. ●

Konsert ved et 100-årsminne: Birkeland kirke lørdag 21.april kl. 13.30

Nils Aam var organist i Birkeland kirke fra 1935-1974. 21.april er det 100 år siden Nils Aam ble født, og på denne dagen blir det minnekonsert. Medvirkende er Bodil Fagerheim og Jarle Fagerheim (orgel), Astri Ellan (trombone), Os kammerkor, Sigrun Jørdre (sang) og kantor Arne Bech. Musikk av Aam og Bach. Biskop Per Lønning, som kjente Nils Aam godt vil fortelle mer om organisten under konserten. ●

ELLER
SPAREBOKSER - LOMMEBØKER

VESTLUNVE EN 107 A -
PO BOX 50 NESTTUN - 5852 BERGEN
TELEFON 55 13 55 55 - TELEFAX 55 13 70 10

Samdals
begravelsesbyrå

Ved J. Teigland, Jonsvollsgt.1
Tlf. 55 90 19 80

Telefoner hele døgnet.
Kommer også hjem for samtale.

Stor utstilling
Katalog sendes.
Sjekk prisene!
Navnetilføyer.

GRAVMINNER

EIKNER
NATURSTEIN

Ulsmåg. 27
Tlf. 55 98 70 00
www.eikner.no

> kult

Konfirmasjoner i Birkeland kirke

28. april, kl 11.00

Jenter

Fløttum, Malin Skarsbø
Gullaksen, Isabel Uriarte
Hatland, Silje Karin
Moldestad, Dina Konstanse

Gutter

Brekke, Snorre Borgen
Brudvik, Peter
Fossdal, Mathias
Kløvning, Johannes Nes
Kobbeltvedt, Morten A. Nyhagen
Onarheim, Jarle Bjørgo
Salte, Didrik Holmar
Samuelsen, Bjarne
Stavang, Endre Olsen
Teigland, Runar André
Urhaug, Robin

28. april, kl 13.00

Jenter

Erichsen, Anne Sofie Strand
Hjortland, Katarina Heldal
Jakobsen, Rebecca Vaksdal
Kvist, Henriette
Michelsen, Caroline Lønne
Rynning, Ingvild
Søvig, Camilla
Thuen, Viktoria Mellingen
Wiik, Marie Eide

Gutter

Alsaker, René
Amland, Erlend Reksten
Andersson, Carl Gillis
Berg, Håvard Utne
Bergh, Bendik Ådnøy
Børve, Arve
Cindahl, Tommy
Dyngeland, Lars Husdal
Hjertaas, Vidar Haugland
Palmstrøm, Andreas Ottesen
Wigum, Benjamin Strømsnes

29. april, kl 11.00

Jenter

Bjørkheim, Linn Mariell
Daltveit, Kari
Drange, Victoria
Eldegard, Reidun Fagerheim
Melkevik, Tina Haugstad
Opheim, Henriette
Opheim, Caroline Betine
Rutledal, Sunniva
Skjerping, Hege Ludvigsen
Strøm, Christine
Stølsbotn, Marie
Tønder, Hanne Lauvås
Urdal, Camilla Hack
Vangdal, Ida Thune

Gutter

Austvik, Jørgen Møklebust
Blytt, Hans Michal
Lilleheie, Runar
Nilssen, Lars Arne
Wasmuth, Kristoffer Sæterlid

29. april, kl 13.00

Jenter

Berle, Cathrine Foldal
Førde, Marianne

Havsgård, Isabel Søilen
Hodge, Annike Jane
Jansen, Jannicke Espeland
Johnstad, Kristina S
Kirkhorn, Stine Knudsen
Krågenes, Melissa Merethe
Lekve, Sofie

Næss, Nora Storebø
Pedersen, Martine
Rasmussen, Silje
Rønnestad, Amalie
Sommerfelt, Lene
Sørstrønen, Tone
Torgersen, Isabella Christensen
Villanger, Elise Shumei
Aalvik, Hilde Olsen

Gutter

Akselsen, Henrik
Kirkebirkeland, Joachim
Markx, Boy Patrick
Nygaard, Espen Skorpen
Smith, Martin Cappelen

5. mai, kl 11.00

Jenter

Arnøy, Silje Oksholm
Bendiksen, Ann-Elin Rødskar
Borge, Margrethe Vandeskog
Fjeld, Kristine Pedersen
Graham, Victoria Engan
Knudsen, Stella Bruland
Møvik, Gina Odland
Sættem, Kristine Fagerheim

Gutter

Dyngeland, Robin Alexander
Dyngeland, Anders Sørli
Eikner, Simon
Eknes, Eirik Tydal
Fagg, Patrick Mowinckel
Fivelsdal, Preben André
Flatebø, Øystein Mattias
Frisvold, Eirik Rye
Gerritsen, Oscar
Henne, Martin
Melve, Lasse Borgen
Mykleby, Espen
Øverland, Haakon Vevatne

5. mai, kl 13.00

Jenter

Brudvik, Trine
Fagerås, Kristin Helene Skaar
Flesland, Kristine
Godøy, Ingunn
Khateeb, Nadia
Nysveen, Camilla
Skeie, Hanne Robbestad
Svendheim, Annie
Tomassen, Ingvild Halle
Aarstad, Helene Hersvik

Gutter

Alvsvåg, Kenneth Kira
Blixhavn, Knut Kolltveit
Edris, Raymond Johannessen
Fløtre, Chris Andre Herland
Halhjem, Espen Eriksen
Jacob, Ashoc Zamzon
Krossvoll, Joachim Knudsen
Madland, Kjetil Svanes
Midtgaard, Andreas Dyngeland

Tomassen, Sindre Halle
Trygg-Andersen, Petter

6. mai, kl 11.00

Jenter

Ellefsen, Therese Tangerås
Landgraf, Thea Marie Lundvollen
Midtun, Ina Rokne
Moen, Tonje
Tveit, Caroline

Gutter

Brendesæther, Mats
Holland, Simen
Karlsen, Morten
Linga, Åsmund
Lunde, Lasse André
Mällberg, Ruben Schmidt
Pedersen, Marius Tolun
Pedersen, Joachim
Rørtien, John Ivar
Skarlo, Sverre André
Solvang, Ådne Kristiansen
Troye, Haakon
Troye, Herman

6. mai, kl 13.00

Jenter

Gåthe, Elisabeth
Høviskeland, Sara
Lohne, Linda Marie
Mikkelsen, Maren Mathilde
Opdahl, Aina
Storesund, Ruth Totland

Gutter

Dømbe, Adrian Harkestad
Edwards, Marcus Allen
Erdal, Kristoffer
Hatlevik, Endre Riise
Hovden, Mathias Økland
Haaskjold, Runar
Ingebrigtsen, Didrik Borsholm
Jensen, Daniel
Johansen, David Fengestad
Johesan, Joakim Andås
Neteland, Martin
Orrestad, Ole Økland
Rosvold, Daniel Aspenes
Ryland, Alexander

12. mai, kl 11.00

Jenter

Gjessing, Camilla Elisabeth
Kraakenes, Jannicke Skogedal
Selvik, Ingrid Adele

Gutter

Carlson, Joachim
Gjøsund, Christoffer
Homeyer, Njål Armin Kaland
Husa, Jan Einar Ludvigsen
Jones, Axel Dyve
Kahrs, Sigve
Karanovic, Sandro
Larsen, Thomas
Røed, William Peter
Raa, Sebastian
Saggau, Hans-Ulrik Helland
Skjærven, Sigve Johannes
Strand, Helge Aleksander
Taule, Fredrik Eide
Tetlie, Even Sørfonden

12. mai, kl 11.00

Jenter

Avedal, Evelyn Frimannslund

12. mai, kl 13.00

Jenter

Jacobsen, Maria Nordhus
Lillevedt, Nathalie Fosso
Marken, Synne Brevik
Midtgarden, Iselin Grøm
Molven, Kristine Duus
Naug, Oda Woll
Strand, Isabell Herland
Aarnes, Maryam Gunnhild

Gutter

Dyngeland, Fredrik Aleksander
Hansen, Stian
Haukeland, Sindre Bysheim
Hesjedal, Per Harboe
Hestad, Robert
Hjellvik, Einar Antun
Larsen, Leonhard
Lie, Torbjørn Schjøtt
Myrdal, Tor-Martin
Olsen, Joachim Pedersen
Paulsen, Roger Strandenes
Skavhellen, Kristoffer
Sydnes, Ulrik Tallhaug

13. mai, kl 11.00

Jenter

Akselsen, Hanne Marie
Boge, Tonje
Brekke, Nina
Dahle, Mariell Thunes
Finnema, Rebekka
Gjøstein, Tine
Haga, Kine Marie Steinsdotter
Haktorson, Ingvild
Handegard, Ingrid
Haugland, Camilla
Hunderi, Kristin Birgitte
Johansen, Martine Stien
Kåstad, Helene Lyse
Leiren, Hedda Rasch
Løge, Line Tallaksen
Pettersen, May Helen

13. mai, kl 13.00

Jenter

Herfjord, Ingunn Sofie
Ramfjord, Caroline Hamre
Samdal, Sunniva Skålnes
Sandal, Kristin
Sutton, Caroline Ruth Alfild
Sættersdal, Ingrid Myklestad
Søreide, Rebekka Askeland
Tangenes, Stine Marie
Teige, Melissa Eliassen
Tuntland, Rebekka De Souza
Tvedt, Cecilie
Vik, Marie Louise
Weltzien, Ida Marie
Aarskog, Teresia Matilde Sætre
Åsen, Marte Birkeland

Gutter

Kjønnø, Jan Erik Midtun
Renså, Johannes Arnevik
Sælen, Petter

Varm orgelklang

F.v. kantor Kristen Øgaard, orgelbygger Sicco Steendam og kantor Harald Holtet. FOTO: FRODE HØYTE.

> aktuelt

Øvsttun kapell har fått nytt orgel! Men nytt og nytt – orgelkassen er fra 1823 og det eldste pipematerialet er fra 1780.

AV IVAR BRAUT

Så orgelklangen i Øvsttun vil stamme fra tiden før den franske revolusjonen. Men forøvrig kommer pipematerialet fra flere epoker, og det nyeste er flunka nytt fra 2007.

- Det er en levende og varm orgelklang som særpreger instrumentet, forteller Amund Dahlen, Birkelands tidligere kantor og drivkraft bak hele prosjektet. – Orgelet har en mild, bærende og syngende klang tilpasset rommet og bruken, sier Dahlen. Antakelig er det bygget i Belgia, i det flamske området, og i den siste tiden har det stått i et nonnekloster i Holland. Den hollandske, anerkjente orgelbyggeren Sicco Steendam har stått for restaurering og oppsetting.

En skal vel ikke være særlig begavet i å spå om fremtiden for å se at dette orgelet vil føre til en god del konsertopplevelser i

Øvsttun kapell. Samtidig – og det er det viktigste – vil dette orgelet være en følgesvenn med milde og syngende klanger for om lag 15 000 mennesker hvert år. For så mange – femten tusen – er årlig samlet til gravferd i kapellet.

Orgelet er gjort mulig takket være lokale givere. Og her gjelder det at både små og store gaver tilsammen har bidratt til realisering av prosjektet. Det er grunn til å takke alle. Noen skal nevnes: Fana pensjonistforening, Kvinne- og familieforbundet, Dahls begravelsesbyrå og ikke minst en stor, anonym enkeltgave på hele 300 000,-.

Til sist la også kirkelig fellesråd inn et betydelig beløp på noen hundre tusen for å sikre fullfinansiering.

Og uten kantor og ildsjel Amund Dahlen hadde vi aldri hatt nytt orgel og av en slik kvalitet i Øvsttun kapell. ●

Fasteaksjonen 07

Tirsdag 27.mars går årets fasteaksjon til inntekt for Kirkens Nødhjelp. Vi planlegger å være over 100 personer ute denne ettermiddagen. Bøssebærerne er KRIK-konfirmanter og voksne. Alle har plomberte bøsser med samme id-kortet.

Skal vi håpe på et resultat på rundt hundre tusen? Dette er en anledning til å gjøre noe konkret i møte med de krisene i verden som ofte blir oversett. Følg med i aviser og TV når det nærmer seg innsamling.

i Birkeland

Lokal innsamlingleder Helge Flesland har sammen med en komité og menighetskontoret organisert aksjonen. Også utfordres til å være med som bøssebærere og sjåførere, ungdommene fortjener å se at voksne bryr seg om internasjonale utfordringer.

På kvelden den 27. blir det gudstjeneste. En KN- og solidaritetsgudstjeneste der vi kan puste ut og takke for at vi får være med på noe viktig. Og så vil vi nok be om at de som virkelig trenger det får hjelp i sin krise. ●

IVAR BRAUT

Til minne om Nils Aam

I februar var det 50 år siden min far døde. Det var et stort slag for meg da dette skjedde. Vi hadde akkurat flyttet til Loneveien på Nesttun.

AV BERIT RIEGELS HØYLAND

> minneord

Jeg leste i avisen: Fastegudstjeneste torsdag kveld i Birkeland kirke. «Klarer jeg å delta i en gudstjeneste uten å gråte?» var min tanke. Jeg tok sjansen og gikk. Midt under gudstjenesten slo det ned i meg: «ORGANIST skal du bli!» Min fromme far ville kalt det Guds styrelse, andre at det var skjebnen.

Neste morgen ringte jeg til konservatoriet. Hvem underviser i orgelspill i Fana/Bergen? Blant nevnte navn: Nils Aam, Birkeland. Det var første gang jeg hørte navnet. Det var hans spill som hadde inspirert meg kvelden før! Jeg ringte straks. Det ble en flott samtale. Aam hadde et våkent sinn. Han var fra første stund en klartseende veileder, faglig og menneskelig. Han sa: -Vi skal snart flytte til Nesttunhalsen. Vi blir naboer. Du må besøke oss.

Det besøket glemmer jeg aldri. Jeg ble tatt imot med åpne armer av Alfhild og Nils. De armene var åpne resten av deres liv både for meg og min familie. Det var godt for en ganske ensom innflytter. De hadde seks barn selv, men likevel plass til flere.

Aam var en dyktig organist, hvor dyktig han var, visste jeg ikke da. Han var en meget inspirerende pedagog. Jeg fikk komplett orgeldilla og kunne øve i mange timer i en iskald Birkeland kirke. Aam lot meg gjennom krevende verk. Jeg husker hans gange på galleriet mens han kom med sine små utbrudd og veiledninger. Han «så» og hørte «alt».

Jeg tok organisteksamen i 1960, og det viste seg at Aam hadde vært en meget dyktig lærer. Aam akkompagnerte meg da jeg tok sangpedagogisk eksamen. Da jeg avla eksamen i altblokkføyte, akkompagnerte han meg også – i en krevende Händelsonate. Det var en fantastisk opplevelse!

Aam var svaksynt. Det virket bare aldri slik. Jeg vikarierte en del for ham de første årene, spesielt ved begravelser. Aam underviste på lærerskolen da. Etter hvert ble jeg «sangfrøken» og kordirigent og Aam fulgte meg alltid. Han ga gode sangråd og harmoniserte en sanger for Skjold skolekor.

Da jeg begynte med skoleradioprogram i musikk på mellomtrinnet ville jeg «følge» samfunnsfagpensumet: Reise gjennom Europa. Aam hjalp meg på «reisen»: samlet folkemusikk fra mange land, små perler av sanger. Han laget satsene, og Zinken Hopp oversatte sangene.

Alt jeg gjorde av musikk, deltok Aam i. Han skjemte meg godt bort. Inderlig takk! Også inderlig takk til Alfhild, for støtte til mann, barn, til meg og min familie, og ikke minst til menigheten. Der fulgte du din mann trofast, men alltid i bakgrunnen. Jeg ser deg for meg i menighetshuset – på kjøkkenet! Husker noen det? Tusen takk til NILS AAM og KVINNEN i hans liv. ●

døpte

Karoline Røed Hovland
Magnus Sletten Hansen
Signe Margrethe Skogstrand
Helena Saure Holten
Karoline Lodtz Hauge
Kristian Sølberg
Ane Elise Dalland
Eline Alpen
Mathias Færeveag Rekdal
Ingrid Skjold
Odin August Østreim Øina
Jakob Fosse-Iversen
Natalie Ameli Håhjem
Fanny Solli Seim
Camilla Marie Ulvik Sayer
Benedicte Knapstad Bakke
Ida Sandven Kjesbu
Sindre Andre Hovde Pettersen
Tobias Totland Sæther

vigde

Ann Kristin Ellingsen og Trond
Flåthe Ure

døde

Gerd Liv Bergo
Sigurd Aage Aarnes
Aud Tolleshaug
Johanna Nilsen
Lori Anie Langseth
Else Margrethe Axelsen
Janne Merethe Olsen Kartveit
Toralf Jostein Værøyvik
Gudrun Nordås
Olav Audun Andersland
Gunda Katharina Ursula Casado
Solveig Strømme
Solveig Margrethe Jensen
Kåre Bauge
Einar Steen Strømme
Elsa Rigmor Sørensen
Olga Valestrand
Tore Nysæther
Victor Ingebrigtsen
Ingvald Johannessen
Kåre Fritz Steffensen
Christian Norstrand Torgersen

gudstjenester

**Maria Budskapsdag, 25. mars
kl. 11.00**
Gudstj. Konfirmantene deltar. L.
Øy. * Luk 1,39-45 Jes 7,10-14; Rom
8,1-4. Takkoffer: Menighetsarb.

Tirsdag 27.mars kl.19.30
Kirkens Nødhjelps- og solidari-
tetsgudstjeneste. Ivar Braut.

Palmesøndag, 1. april kl.11.00
Familiegudstj. og dåp. Ivar Braut.

Joh 12,1-13 Sak 9,9-10; Fil 2,5-11.
Offer: IKO Kirkelig ped. senter.

Skjærtorsdag, 5. april kl.19.00
Nattverdsgudstjeneste. Allment
skriftemål. Leidulf Øy. Matt 26,17-
29 2 Mos 12,3-8.11; 1 Kor 10,16-17.
Takkoffer til Normsjon utland.

Langfredag, 6. april kl.11.00
Pasjonsgudstjeneste. Leidulf Øy.
Luk 22,39-23,46

Påskeaften 7.april kl.23.30
Påskennattmesse. Eiel Holten.

Påskedag, 8. april kl.11.00
Påskedagsgudstj. Nattverd. Eiel
Holten. Matt 28,1-8 Sal 118,14-24; 1
Kor 15,1-11. Offer til Misjonsseksk.

2. påskedag, 9. april kl.19.30
Oppstandelsesmesse i Slettebak-
ken, felles for prostiet. Luk 24,13-
35 Jona 2,1-11; Apg 10,34-43

1. s. e. påske, 15. april kl.11.00
Familiegudstjeneste med dåp.
Barnekorene fra Sædalen. Leidulf
Øy. Joh 20,19-31 Jes 43,10-13; 1
Kor 15,53-57. Takkoffer til menig-
hetsarbeidet i Sædalen

2. s. e. påske, 22. april kl.11.00
Gudstjeneste med nattverd. Søn-
dagsskole. Ivar Braut. Joh 10,11-16
Esek 34,11-16a; 1 Pet 2,21b-25
Takkoffer til menighetsarbeidet
Kl.13.00: Dåpsgudstjeneste.

Konfirmasjonsgudstjenester:
Lør. 28.april kl.11 og 13. I. Braut
Søn. 29.april kl.11 og 13. I. Braut
Lør. 5.mai kl.11 og 13. Leidulf Øy
Søn. 6.mai kl.11 og 13. Leidulf Øy
Lør. 12.mai kl.11 og 13. E. Holten
Søn. 13.mai kl.11 og 13. E. Holten
- Takkoffer til ungdomsarbeidet i
menigheten på alle konfirma-
sjonsgudstjenestene.

**Kristi himmelfartsdag, 17. mai
(Grunnlovsdag) kl.10.00**
Gudstjeneste på nasjonaldagen.
Anledning til dåp. Ivar Braut. *Sal
121 Fil 4,8-9; Luk 1,50-53

6. s. e. påske, 20. mai kl.11.00
Friluftsgudstjeneste på Totland,
ved Kåpesteinen. Speiderne deltar.
Leidulf Øy. Joh 15,26-16,4a Hag
2,3-9; 1 Pet 4,7-11
Takkoffer til Kirkens Nødhjelp

Pinsedag, 27. mai kl.11.00
Pinsedagsgudstjeneste med natt-
verd. Eiel Holten. * Apg 2,36-41 1
Mos 11,1-9; Joh 14,23-29. Takkof-
fer til misjonsprosjektet i Mali

Andre pinsedag, 28. mai
Joh 3,16-21 Jes 44,2-6; Apg 10,42-
48a. Fellesgudstjeneste for prosti-
et kl.11. Se avisene.

Se hva som skjer

Konsserter i Øvsttun kapell i
anledning det nye orgelet:
• Lørdag 24.mars kl.14.00: Lør-
dagsmatiné ved kantor Kristen
Øgaard og musikervenner.
• Palmesøndag 1.april kl.19.30:
Kantatekonsert med verker av
Bach og Händel. Kantor Karstein
Askeland, orgel; Turid Moberg
Kirkbride, alt; samt strykekvartett.
Bill. v.inng

Innsamlingsaksjon
Kirkens Nødhjelp-aksjonen tirs-
dag 27.mars; avsluttes med - og
solidaritetsgudstjeneste kl.19.30.

Bibeltimer på menighetshuset:
Tirsdag 27.mars kl.19.30. Tema:
Salme 116 og andre tekster i Det
gamle testamente med retning
mot Skjærtorsdagen. Leidulf Øy.
Tirsdag 28.april kl.19.30. Tema:
Som himmelen er høyere enn jor-
den, tekst fra Jesaja 55. Sykehus-
prest Anne Marthe Ulvik.

Lørdag 21.april kl.13.30:
Minnekonserter for organist Nils
Aam på 100-årsdagen for hans
fødsel. Mange musikere i Aams
slekt deltar. Per Lønning taler.

Konfirmasjonsgudstjenester
29.april, 6.mai og 13.mai blir det
mye folk på konfirmasjonsgudstj.
Da kan det være en anledning til å
gå i en nabokirke som ikke har vår-
konfirmasjon, f.eks. Skjold.

Dåp i Birkeland kirke
Følgende søndager er det satt opp
gudstjenester med dåp i tidsrom-
met april til september: 15.april
kl.11, 22.april kl.13, 17.mai kl.10, 3.
juni kl.11 og 13, 24.juni kl.11, 8. og
22.juli kl.11, 5. og 26.august kl.11,
16. kl.13 og 30.sept. kl.11.

Påsken i Birkeland kirke
Det er mye å oppleve i kirken når
det er påske. Palmesøndag er det
ouverturen og inntoget. Skjær-
torsdag på kvelden er det en egen
stemning med skriftemål og natt-
verd. Langfredag er kirken uten lys
og farger når vi samles til pasjon-
sgudstjeneste kl.11. Påskennatt lever
i spenningen mellom mørket og ly-
set, men over midnatt blir det lys -
og måltid. Messen begynner kl.
23.30. Og påskedag er det bare fest

og glede! Da blir de store påske-
salmene sunget. Andre påskedag
inviterer Slettebakken kirke til
Oppstandelsesmesse på kvelden.

Andre arrangement:
Konsert 13.mai kl.17.00 i Birke-
land kirke: John Rutters «Gloria»
og Salme 150. Birkeland kantori og
Slettebakken motettkor.

Gudstjeneste 17.mai kl.10
For første gang på en del år blir det
gudstjeneste på nasjonaldagen i
Birkeland. Den umiddelbare års-
saken er sammenfallet med Kristi
himmelfartsdag, men det er nok
nasjonaldagen som blir tema den-
ne gangen. I mai er det ikke så
mange anledninger til dåp, derfor
vil vi gjerne si velkommen til dåp
17.mai! Meld fra til menighetskon-
toret på vanlig måte. Merk tids-
punkt: kl.10.00. Gudstjenesten var-
rer én time. Vel møtt!

Friluftsgudstjeneste søn. 20.mai
Søndag 20. mai kl. 11 samles me-
nigheten på ny ved «Kåpesteinen»
på Totland. Det er kjørevei helt
frem til steinen, og derfra er det
knappe 300 m å gå. Arrangemen-
tet appellerer til alle som en fin
start på en vårsøndag, og med flot-
te muligheter til å fortsette dagen i
turterrenget innover heiene. Til-
bud om skyss blir det også i år -
møt opp ved kirken kl.10.

Fredagsklubben
Menighetens klubb for går i 5-7.
klassinger i Birkeland Menig-
hetshus (Øvsttun.29) kl. 18.-20.
Fredag 23.03: Bowling. Fremmøte
ved menighetshuset. Ta med kr.
50.- til bowling og mat

Fredag 13.04: Grubleleker.
Spill, leker og konkurranser...
Ta med kr. 25.- til mat
Fredag 27.04: Utekveld. Kle deg til
å gå litt ute i naturen. Fremmøte
på menighetshuset

Fredag 11.05: Ballek ute! Vi spiser
god mat og underholder hveran-
dre. Ta med kr. 25.- til mat.

Fredag 25.05 Avslutning
Vi spiser god mat og koser oss
Har du spørsmål, kontakt:
Tor Magne Madland, 55 10 04 72,
tmamadl@online.no

Helge Skeie, 55 92 91 55,
helge.skeie@gmail.com
Kristian Eckhoff, 55 10 10 55,
kristian@ergomatic.no
Vibeke Handegard, 55 10 16 57, vi-
beke.handegard@online.no